

Vergaderjaar 2022–2023

35 788

Kabinetformatie 2021

AG

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 5 juni 2023

In Nederland zijn de grenzen met onze buurlanden bijna nergens ver weg. Toch blijkt de grens in praktijk nog geregeld een barrière voor de uitwisseling op de arbeidsmarkt, in het onderwijs of voor recreatie. De verbetering van de grensoverschrijdende mobiliteit kan een belangrijke bijdrage leveren aan het wegnemen van deze barrières. Met de acties uit het werkprogramma internationaal spoor 2022, die ter kennisneming met deze brief wordt meegezonden, zet ik mij daarom in om internationaal personenvervoer per spoor te verbeteren. In deze brief informeer ik uw Kamer over de stappen die zijn gezet op het dossier Eindhoven – Aken, alsook de verbinding Aken – Maastricht – Luik. Hiermee geef ik opvolging aan een toezegging van de Minister-President aan de Eerste Kamer. Deze toezegging is gedaan in de plenaire vergadering over de Kabinetformatie op 15 februari 2022 (T03432) naar aanleiding van een vraag van het lid Raven (OSF). Idealiter had ik had u eerder geïnformeerd over de verbinding naar Aken, waarvoor mijn excuses.

Samen met provincie Limburg, provincie Noord-Brabant, Nahverkehr Rheinland en vervoerders wordt al enige jaren gewerkt aan de totstandkoming van een intercityverbinding naar Aken vanuit Eindhoven via Heerlen. Om dit voor elkaar te krijgen is met alle betrokken stakeholders in 2020 tot een tweeledige strategie besloten. De eerste stap betreft een tweede sneltrein per uur tussen Maastricht en Aken. Sinds december rijdt deze tweede trein per uur door tot Herzogenrath. Zodra de infrastructuur in Duitsland gereed is, kan ook deze tweede trein doorrijden naar Aken. De tweede stap, de stip op de horizon, is een volwaardige IC-verbinding naar Aken. In opdracht van IenW wordt een onderzoek uitgevoerd naar een passend product voor de langere termijn. Randvoorwaarde voor de verbinding is het gereedkomen van de benodigde uitbreiding van de infrastructuur rond Eindhoven. Tijdens het bestuurlijk overleg MIRT van november 2022 is een belangrijke stap gezet met de start van de MIRT-verkenning OV-Knoop Brainportregio Eindhoven, waarin de opgave rond uitbreiding van de spoorweginfrastructuur wordt meegenomen.

Op dit moment wordt daarnaast samen met de provincie Limburg onderzocht of er een tussenstap kan worden gerealiseerd om de IC Aken eerder te realiseren. Hieruit blijkt dat de variant met een IC trein in het begin en aan het einde van de dag en/of in het weekend op het spoor is in te passen. Wel is gebleken dat zich daarbij juridische risico's kunnen voordoen. Deze risico's richten zich met name op de governance en wijze van contracteren. Dit moet nauwgezet geregeld worden, omdat de trein tussen twee concessiegebieden heen rijdt. Daarom is een werkgroep opgericht die beziet of decentralisatie een optie is om de juridische risico's te beheersen. Daarnaast is een aanzienlijke financiële bijdrage nodig om het tekort in de exploitatie af te dekken. Ook hierover vindt nader gesprek plaats tussen de betrokken partijen. Rond de zomer wordt de Tweede Kamer geïnformeerd over de resultaten en verwacht ik voldoende beslisinformatie te hebben om over het vervolgtraject voor de IC-verbinding naar Aken te besluiten.

Voor het borgen van de internationale connectiviteit in deze regio is daarnaast de vervolmaking van de Drielandentrein eind dit jaar een belangrijke mijlpaal. Deze verbinding rijdt nu nog van Aken, via Heerlen naar Maastricht. Per december van dit jaar zal de trein vanuit Maastricht ook verder rijden naar Luik. Hiermee vervalt voor reizigers van en naar Luik de huidige overstap op Maastricht en worden de nieuwere en comfortabelere treinen ook ingezet tussen Maastricht en Luik. Samen met de Belgisch Minister voor mobiliteit Gilkinet en voormalig gedeputeerde mobiliteit Limburg Van Gaans-Gijbels heb ik in het afgelopen voorjaar een intentieverklaring getekend waarmee deze afspraken zijn bekrachtigd. Op dit moment worden de laatste tests gedaan met het treinmaterieel en wordt het systeem voor de kaartverkoop georganiseerd.

Ik hoop uw Kamer voldoende inzicht te hebben gegeven in de acties die ik samen met stakeholders in binnen- en buitenland zet om de internationale treinverbindingen naar Aken te verbeteren. Er is reeds een aantal concrete stappen met succes uitgevoerd. Ik verwacht ook in de komende periode weer goede vervolgstappen te zetten op het verder verbeteren van de internationale treinverbindingen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen